

İZMİR BİYOÇEŞİTLİLİK TÜRLERİ LİSTESİ

Doküman No / Revizyon No

BRTHRS-SYS-51 / 00

Yayın Tarihi / Revizyon Tarihi

29.11.2025 / 00.00.0000

1 / 7

İzmir ilinde toplam 2.188 damarlı bitki taksonu tespit edilmiş, bunlardan 177 tanesinin endemik olduğu belirlenmiştir. Yapılan arazi çalışmaları sonucunda 1.245 takson tespit edilmiştir.

Memeli hayvanlar hakkında yapılan literatür çalışmasına göre alanda 42 karasal memeli türünün yaşadığı tespit edilmiştir. 42 türden 29'u belirlenmiş olup, bu türlerin 8'i ankete dayalı olarak 21'i de arazi gözlemleri ile tespit edilmiştir.

Kuşlar için literatür taramaları ve arazi çalışmaları sonucunda toplam 51 familyadan 277 tür tespit edilmiş olup bunlardan 205'i arazide tespit edilmiştir.

Tür Adı	Endemiklik Durumu	Açıklama	Resim
Mügenin Çançiçeği <i>Campanula mugeana</i>	Lokal Endemik	<i>Campanula mugeana</i> (Müge çançiçeği) ilk olarak 2013 yılında Kemalpaşa Mahmut Dağı zirve altı şışt kayalıklarda keşfedilmiştir. <i>Campanula</i> cinsinin gen merkezi Akdeniz ve Kafkas bölgesinin dağlık alanlarıdır. <i>Campanula</i> ülkemizde 131 tür ve tür altı taksonla (alttür ve varyete dahi) temsil edilmekte olup bu taksonlardan 64'ü endemiktir. Endemizm oranı ise %54,7 civarındadır. <i>Campanula mugeana</i> 'nın Dünyadaki bilinen tek yayılış noktası bu alandır.	
Bozdağ Çanı <i>Campanula teucroides</i>	Lokal Endemik	<i>Campanula teucroides</i> (Bozdağ çanı) ilk olarak 1844 yılında Ödemiş, Bozdağ'da şışt kayalıklarda keşfedilmiştir. <i>Campanula</i> L., dünya genelinde yaklaşık 420 türü sahiptir. <i>Campanula</i> cinsinin gen merkezi Akdeniz ve Kafkas bölgesinin dağlık alanlarıdır. <i>Campanula</i> ülkemizde 131 tür ve tür altı taksonla (alttür ve varyete dahi) temsil edilmektedir, bu taksonlardan 64'i endemiktir, endemizm oranı ise %54,7 civarındadır. <i>Campanula teucroides</i> 'in dünyadaki bilinen tek yayılış noktası Bozdağ'dır.	
Şark Tırfılı <i>Cytisus orientalis</i>	Endemik	<i>Cytisus orientalis</i> (Şark tırfılı) ilk olarak 1812 yılında İzmir Tire Aydın Bozdağları eteklerinde bulunmuş daha sonra İzmir Ödemiş /Bozdağ, Kemalpaşa /Mahmut Dağı ve Muğla ili, Ula ilçesinde de tespit edilmiştir. <i>Cytisus</i> cinsinin ülkemizde bilinen 19 türü mevcuttur ve toplamda 6 tanesi endemiktir. Türün gerek gösterişli çiçeklere sahip oluşu gerekse	

İZMİR BİYOÇEŞİTLİLİK TÜRLERİ LİSTESİ

Doküman No / Revizyon No

BRTHRS-SYS-51 / 00

Yayın Tarihi / Revizyon Tarihi

29.11.2025 / 00.00.0000

2 / 7

		de iri bir çalı formunda oluşu ile insanların dikkatini çekmiştir. Özellikle Tire tarafındaki popülasyon tarla açma nedeniyle çok yüksek tahribata maruz kalmıştır.	
Nif Tıstısı <i>Minuartia nifensis</i>	Lokal Endemik	<i>Minuartia nifensis</i> ilk olarak 1969 yılında İzmir Kemalpaşa/Nif dağından tanımlanmıştır. <i>Minuartia</i> cinsinin ülkemizde ise 39 türü bulur. Endemizm oranı yüksek bir cinstir. İzmir ili, Kemalpaşa ilçesi, Nif Dağı'nın zirvesinde 2 meta popülasyona sahip türün yayılış alanı 1,2 km ² ye, birey sayısı 3300 civarında hesaplanmıştır.	
Efe Rezenesi <i>Peucedanum guvenianum</i>	Endemik	<i>Peucedanum guvenianum</i> (Efe rezenesi) İzmir ili, Menderes-Gümüldür yolu üzeri, Tahtalı Barajı civarında 2017 yılında keşfedilmiştir. <i>Peucedanum</i> , özellikle Avrasya ve Afrika'da yayılış gösteren, 100-120 civarında tür ile temsil edilen heterojen bir cinstir. Türkiye'de <i>Peucedanum</i> cinsine ait 17 tür ve 7'si endemik olmak üzere toplam 18 takson bulunmaktadır. İlk keşfedildiğinde yaklaşık 500 civarında bireyle temsil edildiği vurgulanmıştır.	
Bozdağ Sümbülü <i>Chionodoxa luciliae</i> <i>Scilla luciliae</i>	Lokal Endemik	<i>Scilla luciliae</i> (Bozdağ sümbülü) ilk olarak 1844 yılında Ödemiş, Bozdağ'da ışılt topraklar üzerinde keşfedilmiştir. <i>Chionodoxa</i> cinsinin dünyada toplam 8 türü bulunmaktadır. Bunlardan 5'i ülkemizdedir ve hepsi endemiktir. Cinsin Türkiye genelinde endemizm oranı %100 dür. <i>Chionodoxa luciliae</i> türünün sadece Bozdağ'da yayılış bilinirken biyoçeşitlilik çalışması esnasında Aydın Dağları üzerinde yer alan İzmir Ödemiş, Ovacık mahallesi civarı dağlık alanda da tespit edilmiştir. Dünyadaki bilinen tek yayılış noktası Bozdağ'dır ve Ovacığı da kapsayan Ödemiş ilçesidir.	

İZMİR BİYOÇEŞİTLİLİK TÜRLERİ LİSTESİ

Doküman No / Revizyon No

BRTHRS-SYS-51 / 00

Yayın Tarihi / Revizyon Tarihi

29.11.2025 / 00.00.0000

3 / 7

Yatık Belumotu <i>Asperula daphneola</i>	Lokal Endemik	<i>Asperula daphneola</i> 1934 yılında O. Schwarz tarafından İzmir ili, Kemalpaşa-Nif Dağı'nda keşfedilip bilim dünyasına tanıtılmıştır. İzmir il sınırları içinde bugüne kadar sadece Nif Dağı'ndan bilinen lokal endemik bir tür olan <i>A. Daphneola</i> 'nın ikinci bir lokalitesi, bu alana çok yakın komşu bir dağ olan Mahmut Dağıdır.	
İzmir adaçayı <i>Salvia smyrnaea</i>	Endemik	Yayılış alanı son derece daralmış olup Türkiye'de, biri Aydın Gümüş Dağı, diğeri İzmir Kemalpaşa Nif dağında olmak üzere iki popülasyonu bulunmaktadır. Popülasyonların yaşamı insan faaliyetleri erozyon ve otlatma nedeniyle büyük tehlike altındadır. Son bulgular, Gümüş dağındaki popülasyonun kaybolduğunu göstermektedir. <i>Salvia smyrnaea</i> 'nın Nif popülasyonları arasında bazı ilginç morfolojik varyasyonlar meydana geldiği gözlemlenmiştir.	
İzmir Soğanı <i>Allium pictistamineum</i>	Endemik	2015 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı İzmir İli Karasal Biyolojik Çeşitliliğin Belirlenmesi Projesi kapsamında Tire ilçesi sınırlarında yer alan Aydın Dağları'nın en batı ucunda yaptığı arazi çalışmasında, farklılığı ile dikkat çeken bitki türü belirlendi.	
Bozdağ Gökçeni <i>Jasione supina</i> <i>subsp. tmolea</i>	Lokal Endemik	Bozdağ'a özgü lokal endemik türdür. Bozdağ'da aşırı otlatma, yanlış ağaçlandırma, turizm faaliyetleri, yol açma çalışmaları nedeniyle çok ciddi habitat tahribatına maruz kalmaktadır. Eroğlu (2011) yaptığı yüksek lisans tezinde türlerin birey sayılarının 4296 olarak belirlemiştir.	

İZMİR BİYOÇEŞİTLİLİK TÜRLERİ LİSTESİ

Doküman No / Revizyon No

BRTHRS-SYS-51 / 00

Yayın Tarihi / Revizyon Tarihi

29.11.2025 / 00.00.0000

4 / 7

Acı Şahin Otu <i>Hieracium tmoaleum</i>	Lokal Endemik	İsimlerini Bozdağ'ın mitolojik ismi olan Tmolos'tan alır. Birey sayıları az, çok küçük bir alanda yayılış gösterirler. Bozdağ'da yapılan ağaçlandırma çalışmaları nedeniyle çok ciddi alan tahribatına uğramışlardır. Ayrıca Bozdağ'da yapılan kayak merkezi nedeniyle çok yoğun bir habitat kaybına uğramışlardır. Habitat alanları büyük oranda azalmıştır. <i>Sideritis tmoalea</i> , genelde yerel halk tarafından bitki çayı olarak kullanılmak üzere toplanmaktadır (Şenol, 2012). Toplanan bitkilerin bir kısmı halkın kendi ihtiyaçları doğrultusunda kullanılırken bir kısmı da ekonomik nedenlerle satılmaktadır.	
Mavi Keten <i>Linum tmoaleum</i>	Lokal Endemik		
Bozdağ Sivriçayı <i>Sideritis tmoalea</i>	Lokal Endemik		
Kurt <i>Canis lupus</i>	Endemik değil	Batı Anadolu'daki popülasyonları zayıftır. Özellikle kurt-insan çatışması nedeni ile tehlike altındadır.	
Karaca <i>Capreolus capreolus</i>	Endemik değil	Tarım alanlarının ormanla iç içe olduğu yerleri, bol miktarda çayır ve açıkliklerin bulunduğu yapraklı korulukları ve korulu baltalıkları tercih eder.	

İZMİR BİYOÇEŞİTLİLİK TÜRLERİ LİSTESİ

Doküman No / Revizyon No

BRTHRS-SYS-51 / 00

Yayın Tarihi / Revizyon Tarihi

29.11.2025 / 00.00.0000

5 / 7

Yelkovan Kuşu <i>Puffinus yelkovan</i>	Endemik değil	Nesli tehlike altındadır.	
Boz Yelkovan <i>Calonectris diomedea</i>	Endemik değil	Asgari endişe altında grubundadır.	
Tepeli Karabatak <i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Endemik değil	Asgari endişe altında grubundadır.	
Gümüş Martı <i>Larus cachinnans</i>	Endemik değil	Asgari endişe altında grubundadır.	
Tepeli Pelikan <i>Pelecanus crispus</i>	Endemik değil	Körfezin içinde ya da Bostanlı ve Mavişehir balıkçı barınaklarında, balıkçı teknelerinin arasında görülebilir. Asgari endişe altında grubundadır.	

İZMİR BİYOÇEŞİTLİLİK TÜRLERİ LİSTESİ

Doküman No / Revizyon No

BRTHRS-SYS-51 / 00

Yayın Tarihi / Revizyon Tarihi

29.11.2025 / 00.00.0000

6 / 7

Flamingo <i>Phoenicopterus roeus</i>	Endemik değil	Gediz Deltası'nın flamingonun önemli bir üreme ve kışlama alanı olmasından dolayı, İzmir sahil kesiminin herhangi bir yerinde uçan flamingo sürülerini görmek mümkündür. Kış döneminde Bayraklı kıyılarında denize dökülen derelerin ağızları ve devamında Meles Deltası'nda sakarmeke, karabaş martı, flamingo, bahri gibi türler yaygındır.	
Akdeniz foku <i>Monachus monachus</i>	Endemik değil	İzmir kıyı şeridinde bozulmamış ve özellikle kayalık kıyılara sahip Foça sahil şeridi ve adaları, Karaburun Yarımadası ve Alaçatı-Sığacık arasında kalan bölgeler Akdeniz keşiş fokunun önemli sığınakları arasındadır. Kritik tehlike altında grubundadır.	
Efes Kaya Balığı <i>Knipowitschia ephesi</i>	Endemik değil	Dünya üzerindeki dağılım alanı Küçük Menderes Deltası ve nehir havzası ile sınırlıdır. Kritik tehlike altında grubundadır.	
Sıraz Balığı <i>Capoeta bergamae</i>	Endemik	Türkiye'ye özgü bir tatlı su sazan balığı türüdür. Tür aynı zamanda Ege kazıyıcısı olarak da bilinmektedir. Batı Anadolu'da yaygın olarak bulunur ve Biga Yarımadası'nın güneyindeki Bakacak nehrinden Dalaman Nehri'ne kadar uzanan nehirlerde yaşar. Nehirlerin ve akarsuların büyük miktarda kirlenmesi ve su çekilmesi nedeniyle habitat kaybına yol açan tehdit altındadır.	
Tatlı Su Kefali <i>Squalius kosswigi</i>	Endemik	Sadece İzmir sınırları içinde Küçük Menderes ve Tahtalı Havzaları'nda görülen çok dar yayılışlı bir türdür. Tehlike altındadır.	

	İZMİR BİYOÇEŞİTLİLİK TÜRLERİ LİSTESİ	Doküman No / Revizyon No
		BRTHRS-SYS-51 / 00
		Yayın Tarihi / Revizyon Tarihi
		29.11.2025 / 00.00.0000
		7 / 7

Ege Çöpçü Balığı <i>Chondrostoma holmwoodii</i>	Lokal Endemik	Sadece Gediz, Bakırçay ve Küçük Menderes Havzaları'na endemik, olan dar yayılışlı bir iç su balık türüdür. Hassas grubundadır.	
--	---------------	---	---